

KJAK

Ríkisfelags- skapurin: Broytir oljan nú alt? Ov stuttskygt!

Í grein í Dimmalætting verður ført fram, at finna vit olju, kann hon broyta alt í viðurskiftunum Danmarkar og Føroya ímillum. Men hetta er ov stuttskygt, tí oljan verður bert løtuvinningur – um enn hann helst varir nøkur tíggju-ár – meðan Ríkisfelagsskapurin hevur 600 ár á baki

JOHAN
PETERSEN

Í greinarøð í Dimmalætting seinastu tíðina hava nógv fólk, einahelst politikarar og tá serstakliga loysingapolitikarar, úttalað seg um Ríkisfelagsskapin.

Tað er mangan skelkandi at lesa, hvussu lítið loysingapolitikarar virða henda felagsskap, sum á mangan hátt eigur æruna fyri, at vit hava kunnað ment før-oyaska samfelagið til eitt vælfærðarsamfelag og eisini fyri, at flestu politikarar við akademiskari útbúgving hava fingið sína útbúgving.

Vandamikil støða

Nú um dagarnar hevur so Heini Gaard, blaðmaður á Dimmalætting, grein hann kallar ”Oljan kann broyta alt”, har hann viðgerð, hvat kann henda, um vit finna olju í rakstrarverdum nøgd-um. Og helst hevur hann rætt.

Tað er júst eini slíkari støðu, løgmaður ávarðar ímóti, sum kann øsa ein slikan stemning upp, at vit-leysar avgerðir verða tiknar til óbøtiligan skaða fyri før-oyaska samfelagið.

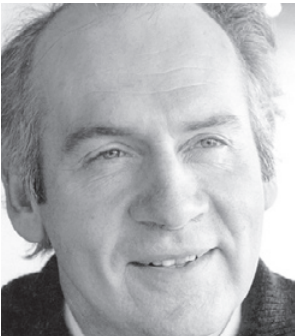
Hvussu longi varir eitt oljuævintýr?
Men oljan varðir ikki allar

ævir. Ikki 600 ár, sum ríkis-felagsskapurin higartil hevur vart. Heldur ikki 150 ár, sum grundlógin hevur vart. Heldur ikki 60 ár, sum heimastýrislógin hevur vart. Helst ikki meiri enn eini 30 ár. Og hvat so?

Hvat gera vit, tá ið eitt møguligt oljuævintýr er av? Haldi, at vit, áðrenn vit fara at ímynda okkum, hvat vit skulu gera, um vit møguliga finna olju, eiga at viðgera, hvat vit gera, tá ið eitt oljuævintýr er av. Tá ið samfelagið er avskeplað av eini møguligari oljuvinnu, sum uttan iva kemur at forkoma flestu vinnum, vit í dag, saman við ágóðum í Ríkisfelagskapinum, liva av.

Eisini eitt gott samfelag hjá okkara eftirkomarum
Samfelagið skal eisini verða eitt gott samfelag hjá okkara eftirkomarum at liva í. Um vit vilja teimum væl, eiga vit at hugsa meiri langtíkað. Tað er vert at viðgera í samband við greinarøðina um Ríkis-felagsskapin.

Gundadalur – ein sorgarsøga

ÓLAVUR
HÁTÚN

“Mangt skulu oyruni tola”, datt mær í hug, nú eg í áðni hoyrði Poul Michelsen breiða seg í útvarpinum um, hvussu frálíkt hansara bragd var, tá hann fekk syndrað ætlanina um eitt veruligt stadion uppi í Gundadali.

Sum Magnus Hansen nevndi, so tók okkara fyrsta býráð við M.A.Winther sum formanni í 1908 ta fram-skygdu avgerð at friða allan Gundadal millum Varðagøtu og Hoydalsveg til frítíðar- og ítróttaendamál.

Skráin millum Varðagøtu og núverandi Gundadalsveg lá tá sum ódyrkað og óbyggt øki, og menn komu til býráðið við umbøn um leigutraðir har, so tey kundu hava kúgv og fáa mjólk til børnini. Tann skipanin komin væl í lag, so nú kemur maður, sum fegin vil ogna sær trøð burtur av hesum almenna øki. Hugflogið hevur tá ikki verið tað sama í býráðnum sum undir mentamanninum Mads A. Winther, og við ein brest varð allur hesin skrái, har ætlanin var at leingja viðarlundina norðureftir, latin privatum.

Hugskot hava verið

frammi um eitt komandi stadion í Gundadali, m.a. hevði – sum Magnus Hansen nevndi í morgun – Palli Gregoriussen, arkitektur sett upp eina ætlan í 60-árunum, men miðskeiðis í 80-árunum tóktist verulig gongd at koma í, tá arkitektastovurnar Albert Isfeld & Gudmund Hansen, Árni Winther og Suni Dalsgaard, í samráð við Gunnar Hoydal og Heðin Mortensen umboðandi bý-ráðið, í felag gjørdi eina stadionætlan, sum fekk navnið Tórsvøllur, og sum við stórum áhuga frá fólki varð sýnd alment fram.

Men eitt var at hava stad-ion á pappíri, annað at seta ætlanina í verk. Óheppið var tað tá, at dynamiskur harri

sum Poul Michelsen fekk gjørt Tórsvøll til sína søk. Hann og vinmaðurin Jógvan Páll Lassen, báðir eldhugaðir HB-arar, hava tá eyðsýniliga lagt upp ráð saman, at á Tórs-vølli skuldi ikki vera ann-að enn fótbóltur. Teir finga vind í seglini frá fótbólts-entusiastum – teirra millum eisini býráðslimum -, tá før-oyaska fótbóltslandsliðið vann søguliga dystin í Landskrona móti Eysturríki. Men helst mundu vit vera enn fleiri, sum harmaðust um, at Tórs-vallar-ætlanin skuldi tódna til bara at hýsa fótbólti.

Fingur vit tá í lag ein fund um málið, har allir, sum tóku orðið, staðiliga mæltu til ikki at byrgja fyri fyriliggjandi heildarætlan. Áheitan varð eisini latin bý-ráðnum frá øllum skúlum í Havn um ikki at beina fyri teimum ríku móguleikum hjá skúlaungdómi og almenn-inginum, sum lógu í prýðiligu arktektaætlanin um eitt veruligt stadion í býnum. Eisini savnaðust at kalla øll ítróttafeløg í býnum um eina áheitan á býráðið um at vísa skynsemi. Men so væl stútaði Poul Michelsen fyri sær, at

Mentamálanevndin, við nú-verandi løgmanni Kaj Leo Johannesen sum innskiftum formanni, samtykti, at Tórs-vøllur – navnið tikið frá arki-tektunum – bara skuldi hýsa fótbólti.

At Poul í sínari tileggjan fór óreiðiliga fram, tá hann alment vissaði um, at tey genialu undirsløg undir ákoð-ararampan, sum hann hevði funnið í útlandum, og sum ikki kundu bera ynskiligt skýli, lættliga kundu takast niður eftir royndartíð, skal eg ikki lata vera við at nevna. Tað snúi seg ikki bara um suðursíðuna, sum Poul um-talaði í morgun.

Frumítróttin hevur nú fingið sitt við stásisligu Tórsbreyt. Men hópín bílig-ari hevði hon verið, og nógv betur hevði hon ligið á Tórs-vølli, har tað altíð er lívd, enn “Uppi á Stormi”, sum økið hinumegin ber navn av. Dugi illa at hugsa mær, at hesin vøllur verður góðkendur til altjóða kappingar, har serliga renning og kast ikki verða viðurkend, um nakað lot er við ella ímóti.

Vónandi fer ikki at royn-ast so.

Uppstilling til kommunuval

Upp undir endan vakna fólk upp úr djúpum dvala, og ásanna, at eingin uppstilling hevur verið í teirra øki. Eitt dømi um hetta er uppstilling til kommunuvali í Runavíkar Kommunu, triðju størstu kommunu í landinum.

LASSE
KLEIN

lasse@olivant.fo

Nú í nakrar mánaðir hava uppstillingarfundir verið úti um landið í sambandi

við komandi kommunuval. Í høvuðsheitum hava vit bert hoyrt frá politiskum

feløgum, sum skipað fyri uppstilling, men, har eingin politisk uppstilling er, hevur verið meira kvirt.

Tað er kortini óført, at onkur fær upp í lag at skipa fyri uppstillingarfundi. Takk skulu tit hava fyri tað. Men er tað ikki í seinastu løtu? Listarnir skulu jú verða inni longu í komandi viku. Har-aftrat er heystfrítíð, og nógv fólk eru tí ikki tøk hesar dag-arnar.

Er endamálið bert at tveita nøkur fólk á listan, og

so farvæl: vit síggjast aftur um fyra ár? Hugsi ikki at hetta er ætlanin, men soleiðis sær tað út.

Hetta er eftir mínum tykki ein trupulleiki, ein demokrat-iskur trupulleiki, sum eigur at fáa umrøðu. Haldi ikki, at hesin upptillingarháttur hevur so nógv við fólkaræði at gera, men heldur ein frá-boðan um, hvussu ósolidar-iskt vit handfara rættin hjá fólki at velja.

Vit eiga onkursvegna at rætta up pá hesar skeivleikar.